

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 472/01
Zo dňa: 19.06.2013

Počet výtlačkov: -
Výtlačok číslo: -
Počet strán: 17

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia verejných prostriedkov a majetku
subjektov územnej samosprávy pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií**

Obec Divín

Banská Bystrica november 2013

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 472/01 z 19.06.2013 vykonali:

Mgr. Zora Krnová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Peter Krajniak, člen kontrolnej skupiny

kontrolu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia verejných prostriedkov a majetku subjektov územnej samosprávy pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií.

Účelom kontrolnej akcie bolo zistiť a zhodnotiť stav dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri využívaní verejných prostriedkov a majetku územnej samosprávy v oblasti správy, údržby a obnovy miestnych komunikácií.

Kontrola bola vykonaná v čase od 10.07.2013 do 18.11.2013 v

obci Divín, Námestie mieru 654/3, 985 52 Divín, IČO 00316041

za kontrolované obdobie rokov 2010 – 2012 a súvisiace obdobie.

Predmetom kontroly bolo preverenie:

- hospodárnosti pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií (ďalej len „MK“),
- aplikácie postupov a princípov najlepšej praxe a efektívnosti činností pri správe, údržbe a obnove MK,
- úrovne dosahovania stanovených cieľov a zámerov subjektu samosprávy pri správe, údržbe a obnove MK.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

Obec Divín (ďalej „obec“ alebo „kontrolovaný subjekt“) je podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky združujúcim občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Samosprávu obce vykonávali obyvatelia obce prostredníctvom obecného zastupiteľstva (ďalej len „ObZ“) zloženého z deviatich poslancov a starostu obce. Výkonným orgánom ObZ a starostu bol obecný úrad (ďalej len „ObÚ“) s troma zamestnancami.

Obec k 31.12.2012 spravovala celkovo 42,4 km MK o rozlohe 170 184,00 m², z toho 29,60 km MK funkčnej skupiny C o rozlohe 106 184 m² a 1,50 km komunikácie pre chodcov o rozlohe 2 250,00 m². Súčasťou MK bolo aj námestie o rozlohe 3 892,00 m² a šesť mostov. Pre účely kontroly sa pod miestnymi komunikáciami rozumeli komunikácie na území obce, ktorých majetkovú správu zabezpečovala obec, vrátane chodníkov, námestí, parkovísk a cestných telies, ktoré boli taktiež v správe obce bez ohľadu na to, kto ich reálne využíval.

Pri kontrole miestnych komunikácií boli použité tieto metódy zberu údajov: preskúmanie dokladov a dokumentov, prieskum vo forme rozhovorov a dotazníkov a priame pozorovanie.

Zozbierané údaje boli zhodnotené na základe časového kritéria, úrovne dosahovania stanovených cieľov a zámerov a spokojnosti občanov so službami poskytovanými v rámci MK.

1 Preverenie hospodárnosti pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií

1.1 Zdroje financovania správy, údržby a obnovy miestnych komunikácií

Obec počas kontrolovaného obdobia financovala svoje aktivity v rámci správy, údržby a obnovy MK z vlastných zdrojov, z prostriedkov štátneho rozpočtu a Európskej únie. Vyčíslenie týchto zdrojov ako aj ich rozdelenie podľa bežných a kapitálových výdavkov za jednotlivé roky je uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

EUR

Zdroje financovania	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
	BV	KV	BV	KV	BV	KV
ŠR (111)	370,42	-	-	-	-	-
EÚ	-	-	-	223 875,83	1 674,50	156 825,19
ŠR - spolufinanc.	-	-	-	26 338,34	197,00	18 450,03
Vlastné zdroje	13 404,61	-	19 763,41	47 098,94	21 273,09	21 656,11
Úver	-	-	-	33 361,62	-	53 384,36
Spolu	13 775,03	-	19 763,41	330 674,73	23 144,59	250 315,69

BV – bežné výdavky (ďalej aj „BV“)

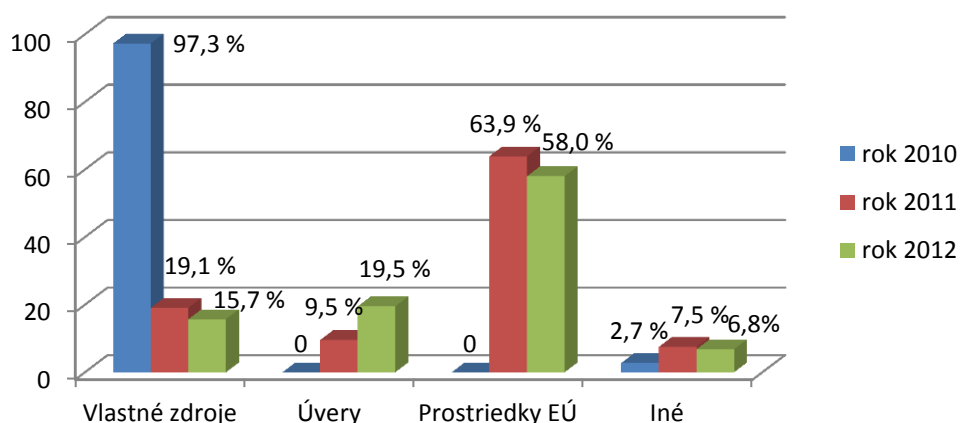
KV – kapitálové výdavky (ďalej aj „KV“)

ŠR – štátny rozpočet

EÚ – Európska únia

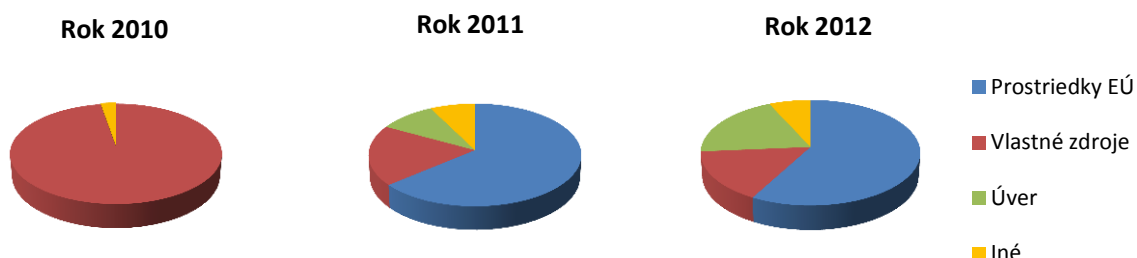
Prostriedky EÚ mali hlavný podiel na financovaní MK, pričom najviac boli čerpané v roku 2011. Išlo o prostriedky poskytnuté obci na realizáciu projektu Námestie a kúpeľná promenáda - 1. stavba (ďalej len „Námestie“). Druhý najväčší zdroj financovania predstavovali vlastné zdroje a úver. Najmenej prostriedkov obec čerpala zo ŠR. Podiel zdrojov na financovaní činností spojených s MK je uvedený v grafe č. 1.

Graf č. 1

V roku 2010 vlastné zdroje predstavovali podstatnú časť financovania činností spojených s MK. V nasledujúcich dvoch rokoch ich podiel postupne klesal v dôsledku prijatých úverov a prostriedkov z EÚ. Vo finančnom vyjadrení však objem vlastných zdrojov v roku 2011 oproti roku 2010 vzrástol o 398 %, v roku 2012 došlo oproti roku 2011 k jeho miernemu poklesu. Iný pohľad na podiely jednotlivých zdrojov je v grafe č. 2.

Graf č. 2

Percentuálne vyjadrenie výdavkov na MK je uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

	%		
Podiel / Rok	2010	2011	2012
Celk. výdavky na MK na celk. výdavky rozp. obce	1,84	33,05	20,48
BV na MK na celkové BV rozpočtu obce	3,61	4,34	3,93
BV na zimnú údržbu MK na celkové BV na MK	13,82	1,66	3,37
KV na MK na celkové KV rozpočtu obce	0,00	54,67	33,51
KV na rekonštrukciu MK na celkové KV na MK	0,00	99,51	98,66

Nárast podielu celkových aj kapitálových výdavkov na MK v rokoch 2011 a 2012 voči celkovým resp. kapitálovým výdavkom rozpočtu obce bol spôsobený realizáciou projektu Námestie. Zvýšené čerpanie bežných výdavkov na zimnú údržbu v roku 2010 bolo spôsobené nepriaznivými poveternostnými podmienkami.

Kapitálové výdavky na MK v rokoch 2011 a 2012 tvorili značnú časť kapitálového rozpočtu obce, čo naznačuje, že rekonštrukcia MK v tomto období bola jednou z hlavných priorít (ďalšia priorita bola rekonštrukcia kaštiľa).

Priebeh podielu BV na MK na celkových BV obce bol v kontrolovaných rokoch vcelku vyrovnaný a pohyboval sa na priemernej úrovni 3,96 %. Uvedená hodnota signalizuje snahu obce investovať do komunikácií, ktoré sú po životnosti a pred rekonštrukciou, len prostriedky, nevyhnutné na zabezpečenie ich udržania v užívateľskom stave. Kontrolná skupina považuje tento postup obce za hospodárny, s možnosťou použiť takto ušetrené finančné prostriedky v iných oblastiach.

1.2 Rozpočtovanie a alokovanie prostriedkov programového rozpočtu na činnosť správy, údržby a obnovu miestnych komunikácií

1.2.1 Opodstatnenosť zmien programového rozpočtu v rámci programu správy, údržby a obnovy miestnych komunikácií

Celkové výdavky obce k 31.12.2010 boli 749 666,00 EUR, z toho bežné výdavky boli 449 616,00 EUR a kapitálové výdavky boli 300 050,00 EUR (v sumách výdavkov za roky 2010 – 2012 nie sú zahrnuté výdavky za Základnú školu ani finančné operácie).

Na program Komunikácie obec schválila finančné prostriedky vo výške 624 105,00 EUR (3 000,00 EUR bežné výdavky a 621 105,00 EUR kapitálové výdavky), pričom skutočne boli čerpané len bežné výdavky v sume 13 775,42 EUR, čo bolo iba 2,21 % z celkových schválených výdavkov. Kapitálové výdavky obec v roku 2010 nečerpala vôbec. Dôvodom bolo začatie realizácie projektu Námestie ku koncu roka, v dôsledku čoho sa finančné plnenia obce posunuli do nasledujúceho roka. V oblasti bežných výdavkov došlo k navýšeniu prostriedkov o 359 % z dôvodu vykonania potrebných úprav MK a rigolov, poškodených povodňami. Uvedená neplánovaná (nepredvídateľná) potreba navýšenia prostriedkov bola vykrytá znížením výdavkov na správu ObÚ, na program Kultúra a zvýšeným výberom dane za užívanie verejného priestranstva. Obci bola poskytnutá dotácia z Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici vo výške 370,42 EUR, ktorá bola použitá na protipovodňové práce.

Celkové výdavky obce k 31.12.2011 boli 1 060 151,00 EUR, z toho bežné výdavky boli 455 350,00 EUR a kapitálové výdavky boli 604 801,00 EUR.

Na program Komunikácie obec schválila finančné prostriedky vo výške 898 160,00 EUR (12 050,00 EUR bežné výdavky a 886 110,00 EUR kapitálové výdavky), pričom skutočne čerpaných bolo 350 438,14 EUR (19 763,41 EUR BV a 330 674,73 EUR KV), čo bolo 39 % z celkových schválených výdavkov. Nižšie čerpanie kapitálových výdavkov (len 37 %) bolo spôsobené tým, že zhotoviteľ projektu Námestie pre nedostatok vlastných stavebných kapacít nedokázal v danom čase zabezpečiť vyššiu prestavanosť a tým bol fakturovaný objem prostriedkov nižší ako sa uvažovalo v čase zostavovania rozpočtu na rok 2011. Zvýšené čerpanie bežných výdavkov o 64 % bolo spôsobené potrebou výstavby nového odvodňovacieho rigolu a opravami povodňami poškodených záchytných rigolov. Potreba navýšenia prostriedkov bežného rozpočtu bola krytá zníženými výdavkami na správu ObÚ ako aj úsporou výdavkov v podprograme Verejné osvetlenie.

Celkové výdavky obce k 31.12.2012 boli 1 335 158,95 EUR, z toho bežné výdavky boli 588 245,60 EUR a kapitálové výdavky boli 746 913,35 EUR.

Na program Komunikácie obec schválila finančné prostriedky vo výške 479 322,00 EUR (6 000,00 EUR bežné výdavky a 473 322,00 EUR kapitálové výdavky), pričom skutočne čerpaných bolo 273 460,28 EUR (23 144,59 EUR bežné a 250 315,69 EUR kapitálové), čiže 57 % zo schválených výdavkov. Nižšie čerpanie KV bolo, tak ako v minulom roku, spôsobené nižšou prestavanosťou. Čerpanie bežných výdavkov bolo prekročené o 285 % z dôvodu zabezpečenia finančných prostriedkov na externý manažment projektu Námestie. Prostriedky obec získala z prebytku bežného rozpočtu.

Do programu Komunikácie nebol zaradený projekt Vstup do pamiatkovej zóny obce Divín, čím došlo k miernemu skresleniu údajov o kapitálových výdavkoch na MK za rok 2012.

Všetky presuny finančných prostriedkov boli realizované rozpočtovými opatreniami a podľa zistení kontrolnej skupiny boli opodstatnené. Náznak rezervy v rozpočtovom procese bol zistený v roku 2012, keď do bežného rozpočtu v programe Komunikácie neboli zahrnuté prostriedky na financovanie externého manažmentu projektu Námestie.

1.2.2 Spôsob alokácie prostriedkov na jednotlivé programy programového rozpočtu a činnosti správy, údržby a obnovy miestnych komunikácií

Obec v rokoch 2010 – 2012 alokovala výdavky súvisiace s MK do programu Komunikácie na základe odhadu starostu. Boli pritom brané do úvahy nasledujúce skutočnosti:

- predpokladané disponibilné finančné prostriedky na rozpočtované obdobie,
- zámery rozvoja územia obce,
- názory a požiadavky obyvateľov obce.

Z pohľadu kontrolnej skupiny išlo viac menej o aktivitu jednej osoby, ktorá aj napriek bohatým skúsenostiam starostu obce zahŕňala riziko určitej dávky subjektivismu. V záujme zvýšenia efektívnosti rozpočtového procesu ako celku, NKÚ odporúča väčšou mierou zapojiť do zmieneného procesu napr. členov komisií ObZ, ekonomických pracovníkov ObÚ, prípadne ostatných poslancov.

1.3 Spôsob zabezpečenia správy, údržby a obnovy miestnych komunikácií

Správu a jednoduchšiu údržbu MK, vrátane stavebných prác na projekte Vstup do pamiatkovej zóny, obec vykonávala vlastnou činnosťou, v niektorých prípadoch boli využívaní nezamestnaní občania v rámci aktivačných prác. Náročnejšia údržba a obnova MK bola zabezpečovaná dodávateľsky.

Obec pri zabezpečovaní externých dodávateľov využívala postupy v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom jediným kritériom výberu bola vždy najnižšia cena. Obec nevyužívala možnosti dané citovaným zákonom a nezvažovala ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku, resp. použitie viacerých kritérií pri výbere dodávateľa služieb.

Výsledkom obstarávaní boli zmluva o zabezpečení zimnej údržby, zmluva na dodanie tovarov a služieb, zmluvy o poskytnutí služieb a zmluvy o dielo (ďalej len „ZOD“), ktoré presne špecifikovali, do kedy bolo potrebné dielo dokončiť. Termín vyhotovenia a odovzdania diela objednávateľovi – obci – reflektoval nielen rozsah a náročnosť požadovaných prác ale aj naliehavosť toho - ktorého riešenia. Termíny realizácie, dohodnuté v ZOD, boli z pohľadu kontrolnej skupiny vo všetkých prípadoch primerané a boli dodržané. Zmluvné ceny uvedené v ZOD sa zhodovali s cenami ponúknutými víťaznými uchádzačmi v procese verejného obstarávania. Predpokladané hodnoty zákaziek boli určované na základe projektovej dokumentácie a výkazov výmer vypracovaných kvalifikovaným projektantom.

Obec v rokoch 2010 – 2012 neuzatvorila žiadne dlhodobé zmluvy, čím nevznikla potreba ich pravidelného prehodnocovania v záujme zachovania hospodárnosti. Výnimkou bola ZOD týkajúca sa zabezpečovania zimnej údržby, ktorá bola uzatvorená s miestnym podnikateľom a bola každoročne obnovovaná. Obec síce nemala k dispozícii doklady, preukazujúce výhodnosť uzatvorenia takejto zmluvy na ďalšie zimné sezóny, avšak cenové podmienky za údržbu ostali nezmenené a reakčné časy v prípade dodávateľov mimo obce by boli neporovnateľné.

Kontrolu dodržiavania zmluvných podmienok obec zabezpečovala prostredníctvom stavebného a autorského dozoru. Pri odovzdávaní jednotlivých častí diela a počas kontrolných dní bol prítomný aj starosta obce – boli vyhotovené písomné protokoly, príp. záznamy v stavebnom denníku, vo všetkých prípadoch potvrdzujúce vykonanie prác v súlade so ZOD. O postupe prác boli pravidelne informovaní aj poslanci ObZ.

Obec nesledovala náklady na MK oddelene od ostatných komunálnych služieb. Pre činnosti ohľadom MK neboli vytvorené nákladové strediská. Obec nerozpočítavala réžiu súvisiacu so správou, údržbou a opravami MK z celkových nákladov spojených s administratívou ObÚ. Obec nerozpočítavala správnu réžiu súvisiacu so správou, údržbou a opravami MK z celkových nákladov spojených s administratívou ObÚ. Výdavky boli sledované len v členení podľa funkčnej klasifikácie. Obec tak nedisponovala dostatočnou

údajovou základňou pre porovnávanie výhodnosti zabezpečovania služieb v oblasti MK vo vlastnej réžii s ich realizáciou dodávateľským spôsobom.

1.4 Spôsoby znižovania výdavkov (nákladov) na správu, údržbu a opravy miestnych komunikácií a účinok externých vplyvov

V záujme znížiť podiel vlastných zdrojov na činnosti spojené s udržiavaním a najmä s opravami MK, obec reagovala na relevantné výzvy vyhlásených operačných programov. Obec získala prostriedky z fondov EÚ na projekt Obec v rokoch 2010 až 2012 v súvislosti s MK získala finančné prostriedky z fondov EÚ na nasledujúce projekty:

- vstup do pamiatkovej zóny obce Divín – 3 500,00 EUR,
- Námestie – 382 480,38 EUR .

Tieto prostriedky umožnili obci ušetriť vlastné zdroje a realizovať finančne náročnejšie projekty, ktoré by si bez drahých úverov nemohla dovoliť.

Obec v kontrolovanom období neevidovala žiadne neschválené žiadosti o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ.

Obec v súvislosti so znižovaním výdavkov na správu a údržbu MK spolupracovala, pokiaľ to bolo možné, s dodávateľmi služieb priamo z obce alebo jej blízkeho okolia, pričom pri jednaniach bol kladený dôraz na to, aby každoročne nedochádzalo k navyšovaniu cien zo strany podnikateľov.

V rámci šetrenia finančných prostriedkov obec vykonávala drobné opravy výtlkov, opravy rozkopávkami poškodených obrubníkov a dlažieb, zimný posyp ciest kamennou drťou a pod. svojpomocne prostredníctvom vlastných zamestnancov alebo aktívnych pracovníkov v rámci verejnoprospešných prác. V minulosti činnosti tohto charakteru zabezpečoval Obecný podnik služieb, ktorý však bol zrušený z dôvodu nedostatku zákaziek. Vzhľadom na spôsob sledovania výdavkov na tieto činnosti uvedený v závere bodu 1.3, nebolo možné potvrdiť, či vykonávanie vyššie uvedených prác vo vlastnej réžii bolo skutočne hospodárnejšie.

Obec v záujme znižovania nákladov nevyvíjala aktivity smerujúce k spoločným postupom s okolitými obcami pri opravách a údržbe MK.

V rokoch 2010 – 2012 finančná kríza a pokles zamestnanosti nepriaznivo ovplyvnili rozpočet obce. Aj keď celkové príjmy obce mali stúpajúcu tendenciu, výpadky rozpočtových príjmov z podielových daní v jednotlivých rokoch predstavovali pre obec nezanedbateľné čiastky a mohli byť použité aj pri riešení stavu cestnej infraštruktúry. Hodnoty príjmov obce a výpadkov podielových daní sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č.1

EUR

Rok	2010	2011	2012
Vlastné príjmy	499 723	567 620	573 401
Výpadok podiel. daní	31 241	16 212	5 360

Výpadok na podielových daniach sa najviac prejavil v roku 2010 a predstavoval 6,25 % z vlastných príjmov obce. V nasledujúcich rokoch došlo k jeho poklesu a v roku 2012 tvoril 0,93 % vlastných príjmov obce. Finančná sila obce v tomto období dosahovala

priemernú hodnotu 32,63 %, z čoho možno usúdiť, že obec pri svojej činnosti nielen v oblasti MK bola do značnej miery naviazaná na externé formy financovania.

Ku dňu začatia kontroly bolo, podľa vyjadrenia starostu, komplexne zrekonštruovaných cca 60 % MK, pričom na dokončenie obnovy je potrebných ešte ďalších cca 300 000 EUR, avšak prioritou č. 1 je dokončenie opravy renesančného kaštieľa.

Kontrolná skupina konštatuje, že projekty realizované obcou v oblasti MK boli pripravené dostatočne, neboli zistené dodatky k zmluvám navyšujúce pôvodnú cenu za dohodnuté práce. Napriek tomu, že kontrola prác bola zo strany obce zabezpečená na dostatočnej úrovni, NKÚ odporúča zaradiť kontrolu MK aj do plánov kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky.

1.5 Použitie dotácie zo ŠR z roku 2013

Obci boli v roku 2013 poskytnuté finančné prostriedky zo ŠR vo výške 11 976,44 EUR, účelovo určené na riešenie kritického stavu cestnej infraštruktúry po zimnej prevádzke v súlade s uzneseniami vlády SR č. 134/2013 a č. 184/2013. Pri celkovej dĺžke MK 42,4 km bola výška dotácie 282,00 EUR na jeden km ciest. Podľa vyjadrenia starostu obce nie je známe, podľa akých kritérií sa uvedené prostriedky poskytovali.

Z dotácie bolo opravených odhadom 840 m MK, čo bolo 1,98 %. Uvedený údaj je orientačný, pretože dodávateľská spoločnosť vo vyúčtovaní vyčíslila iba váhu použitého asfaltu. Bola opravená frekventovaná cesta vedúca k rekreačnej oblasti Ružiná a cesta priamo napojená na prejazdnu komunikáciu cez obec.

Obec dodržala všetky podmienky použitia dotácie.

2 Preverenie aplikácie postupov a princípov najlepšej praxe pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií a preverenie efektívnosti činností

2.1 Zhodnotenie aktivít obce pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií

Z 24 MK spravovaných obcou v jej intraviláne, bola na 17-tich z nich z vlastných zdrojov obce zrealizovaná komplexná obnova asfaltových krytov v rokoch 2003 – 2009.

V rokoch 2007 – 2009 obec zrealizovala v rámci priorít v oblasti MK stanovených v PHSR obnovu ďalších MK a kompletné dopravné značenie v celej obci z vlastných zdrojov.

V období rokov 2010 – 2011 obec riešila stav po povodňovej situácii opravou poškodených MK a vybudovaním záchytného a odvodňovacieho rigolu. Boli zrealizované terénne úpravy pod plánovaný chodník v rámci projektu Námestie spájajúci obec a rekreačnú oblasť Ružiná. V roku 2011 bola taktiež začatá revitalizácia centra obce v rámci projektu Námestie, ktorá bola ukončená v roku 2012. V tomto roku bol zrealizovaný ďalší projekt, nazvaný Vstup do pamiatkovej zóny obce Divín, ktorý však bol nesprávne zaradený do programu Kultúra, čím došlo k skresleniu údajov súvisiacich s programom Komunikácie. Okrem toho bola realizovaná bežná letná a zimná údržba a opravy výtlkov a bodových porúch vozoviek. Uvedené činnosti boli v súlade so zámermi a cieľmi krátkodobej aj strednodobej stratégie obce pre oblasť MK. Podrobnejšia analýza činností je v časti 3.1.

2.2 Monitoring stanovených cieľov obce pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií

Obec hodnotila a monitorovala dopady svojich činností v oblasti MK prostredníctvom monitorovacích správ a hodnotiacich správ, vypracovaných ku koncu príslušného roka. V rokoch 2010 a 2011 obec vypracovala aj priebežné monitorovacie správy, vždy k polroku daného roka.

Monitorovacie aj hodnotiace správy sumarizovali plnenie programu Komunikácie a analyzovali čerpanie príp. nečerpanie bežných a kapitálových výdavkov v rámci tohto programu. Zhodnotenie plnenia daného cieľa slovné nebolo uvedené, jediným hodnotiacim údajom bola tabuľka so zadaným merateľným ukazovateľom – celkovou udržiavanou dĺžkou spevnených a nespevnených komunikácií v obci. Počiatočný stav merateľných ukazovateľov nebol uvedený, čo obci neumožňovalo hodnotiť pokrok pri napĺňaní cieľov programového rozpočtu.

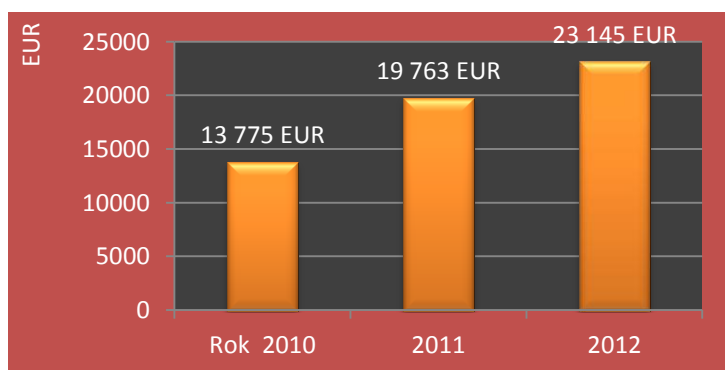
Monitorovanie ako také bolo jednou z podmienok pre poskytnutie nenávratného príspevku z fondov EÚ. V súvislosti s realizáciou projektu Námestie boli vypracované tri priebežné, jedna mimoriadna a jedna záverečná monitorovacia správa. Merateľné ukazovatele v nich vymedzené – jedno regenerované sídlo so zameraním na debarierizáciu a dĺžka technicky zhodnotenej infraštruktúry MK – boli síce realizáciou projektu splnené, no definovaním ďalších ukazovateľov by následne bolo možné vyhodnotiť napríklad prínos pre obec, prípadne príspevok k zvýšeniu návštevnosti obce a v neposlednom rade spokojnosť občanov.

Ciele obce týkajúce sa MK stanovené v Pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len „PHSR“) boli v súlade s Dopravnou politikou SR do roku 2015. Porovnanie realizovaných aktivít s cieľmi vymedzenými v programovom rozpočte, PHSR a iných dokumentoch je uvedené v časti 3.1.

2.3 Trend výdavkov na zabezpečenie správy, údržby a obnovy miestnych komunikácií

Vyčíslenie bežných výdavkov na MK za roky 2010 až 2012 je prehľadne uvedené v tabuľke č. 1, ich vývoj je znázornený v grafe č. 2.

Graf č. 2

Stúpajúci charakter BV na MK bol zapríčinený odstraňovaním škôd spôsobených povodňami a následnými protipovodňovými opatreniami v roku 2011. Ďalšie zvýšenie BV v roku 2012 vzniklo najmä úhradou externého manažmentu projektu Námestie v zmysle uzatvorenej ZOD.

2.4 Stratégia obce pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií

Obec v kontrolovanom období pokračovala v komplexnej obnove MK, začatej v roku 2003, v súlade so schváleným PHSR na roky 2007 – 2013. Obec sa pre takéto riešenie rozhodla na základe monitoringu a následnej analýzy pôvodného, miestami až havarijného stavu MK, pričom boli zohľadnené aj výsledky vyhodnotenia dotazníkov od občanov. Neuspokojivý stav MK bol zapríčinený realizáciou plynofikácie obce v 90. rokoch a budovaním kanalizačnej siete, ktorá bola dokončená v roku 2007.

Postupná rekonštrukcia MK bola vykonávaná s ohľadom na finančné možnosti obce ako aj s ohľadom na možnosti získania prostriedkov z fondov EÚ v rámci operačných programov. Cesty, ktoré zatiaľ neboli rekonštruované, sa opravili len do takej miery, aby bol zachovaný ich účel s ohľadom na bezpečnosť ich užívateľov.

Kontrolná skupina hodnotí postup, kedy sa obec rozhodla viac neinvestovať do opráv komunikácií v nevyhovujúcom stave a po dobe životnosti, ale začať s ich postupnou komplexnou rekonštrukciou, ako hospodárny a efektívny. Stratégiou celkovej obnovy MK obec zrealizovala nielen obnovu živičných krytov, ale zároveň došlo k vybudovaniu chodníkov a záchytných betónových rigolov a vpustí pre povrchovú dažďovú vodu nielen popri MK, ale aj na ostatných spevnených plochách. Zvýšila sa bezpečnosť vodičov a chodcov, súčasne bola vyriešená ochrana obydlií, ktoré boli počas prívalových dažďov zaplavované vodou.

2.5 Aplikácia postupov a princípov najlepšej praxe pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií

Kontrolou bolo zistené, že obec pri opravách a údržbe MK postupovala v zmysle platných STN. Všetky ZOD uzatvorené s dodávateľmi prác a služieb, mali v podmienkach zakotvenú povinnosť dodávateľa riadiť sa STN platnými v čase dodávky prác a služieb, čo bolo predpokladom pre zabezpečenie požadovanej kvality a dlhej životnosti MK. V rámci zjednotenia postupov pri výstavbe a rekonštrukciách MK, NKÚ SR odporúča zahrnúť povinnosť dodávateľa postupovať podľa STN 73 6110 do ZOD. Pri drobných opravách (napr. opravy výtlkov), ktoré si obec robila svojpomocne v rámci aktivačných prác, sa dbalo na dodržiavanie postupov, ktoré boli uvedené na obaloch použitých materiálov (napr. vrecovaná suchá asfaltová zmes). Kontrola dodržiavania štandardných postupov pri realizácii jednotlivých diel bola vykonávaná pracovníkom stavebného dozoru, ktorého obec zabezpečila výberovým konaním ako aj autorským dozorom projektanta. V ZOD bola zakotvená povinnosť dodávateľa odovzdať konštrukcie výstavby, ktoré budú v priebehu výstavby pri ďalšej činnosti zakryté a neprístupné, a to prostredníctvom zápisu v stavebnom denníku, v dôsledku čoho bola preverená správnosť a komplexnosť vykonanej práce. Zhotoviteľ dokumentoval kvalitu odovzdaných prác revíznymi správami, správami o predpísaných skúškach, atestami a certifikátmi zabudovaných výrobkov a tieto kompletne predložil obci pri preberacom konaní stavby.

Stav MK bol priebežne monitorovaný starostom obce, doklady o vyhodnocovaní a analýze získaných údajov obec nemala k dispozícii. Kontrolu projektov a akcií zameraných na budovanie, opravu a údržbu MK vykonával starosta obce – napr. overoval správnosť vyfakturovaných dodávok a prác, podpisoval „Zisťovacie protokoly“. Nedostatky boli písomne zdokumentované a v určenej lehote odstránené. O priebehu prác pravidelne informoval poslancov na zasadnutiach ObZ.

Hlavná kontrolórka nevykonala kontrolu priamo zameranú na MK. Výberovým spôsobom boli preverené výdavky na MK v rámci následnej finančnej kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami rozpočtu obce Divín vykonanej v roku 2011. Išlo o nesprávny postup výkonu následnej finančnej kontroly, z ktorej nebol vypracovaný žiaden výstupný dokument, iba bola vyznačená na niektorých faktúrach podpisom hlavnej kontrolórky.

Preverením organizačnej štruktúry ObÚ bolo zistené, že obec v dôsledku nízkeho počtu zamestnancov ObÚ, nemala vyčleneného pracovníka, ktorý by mal na starosti iba MK. Kumulácia funkcií zamestnancov však nemala negatívny vplyv na procesy vykonávané v oblasti MK.

Obec sumarizovala požiadavky obyvateľov k stavu MK (väčšinou vznesené ústne alebo telefonicky), opravy a rekonštrukcie však boli vykonávané na základe posúdení a záverov stavebnej a ekonomickej komisie a po následnom schválení v ObZ. Uvedený postup obce možno považovať za objektívny a transparentný.

Obec nevedla evidenciu o údržbe a opravách MK, čo bolo na úkor okamžitého prehľadu o vykonaných činnostiach v tejto oblasti. Chýbajúca evidencia neumožňovala robiť akékoľvek analýzy a následne využiť ich výsledky v praxi. Napriek tomu však obec dokázala pružne reagovať na požiadavky obyvateľov a riešiť ich podnety s ohľadom na jej finančné možnosti a priority – napr. nerealizovanie výstavby chodníka v časti označenej v projekte Námestie ako „S.O. 02 úsek A1“ v dôsledku petície občanov.

Obec pri správe a údržbe MK neaplikovala nové technológie (napr. GIS). Z pohľadu veľkosti cestnej siete v obci by zavedenie takéhoto systému bolo neekonomické. Diagnostika MK nebola vykonávaná, technické parametre neboli sledované, čo obci znemožňovalo stanoviť si priority v oblasti opráv, resp. obnovy komunikácií. Ochrana ciest proti podmytiu vodou bola riešená súbežne s ich obnovou budovaním záchytných rigolov, vpustí a šácht. Odvedenie dažďových vôd bolo súčasťou projektu Námestie s označením S.O. 16. V rámci prevencie dala obec vypracovať protipovodňovú štúdiu zameranú na ochranu ciest a rodinných domov, ktoré boli zaplavené počas prívateľových dažďov v roku 2010. Niektoré tam navrhnuté riešenia boli ku dňu začatia kontroly už zrealizované.

Obec nemala zadefinované postupy, ani stanovené úrovne pre procesy opráv a údržby MK (napr. max. prípustná hĺbka výtlku a pod.). Ich zavedenie by obci umožnilo stanoviť konkrétne merateľné ukazovatele a tým presnejšie vyhodnocovať plnenie cieľov a zámerov v oblasti MK. Obec pri zimnej údržbe mala zmluvne dohodnuté reakčné časy na nástup techniky, tieto však neboli evidované ani vyhodnocované.

Súčasťou MK bolo aj šesť mostov. Napriek tomu, že niektoré mosty boli využívané aj na zvoz dreva, ich užívatelia neboli dopravnými značkami informovaní o ich nosnostných parametroch. NKÚ SR odporúča pri informovaní užívateľov týchto cestných objektov postupovať podľa predpisu USM 1/2012.

Obec na svojich komunikáciách nesledovala intenzitu dopravného prúdu (motorového, nemotorového). V záujme ukludnenia dopravy mala nainštalované štyri spomaľovače, čím aplikovala jednu zo zásad dopravného inžinierstva. Dopravné značky obmedzujúce rýchlosť vozidiel sa v obci nenachádzali.

V obci do dňa začatia kontroly neboli vybudované žiadne cyklistické trasy. Boli realizované prípravné práce na chodník pre cyklistov a peších smerom k rekreačnej oblasti.

3 Úroveň dosahovania stanovených cieľov a zámerov subjektu samosprávy pri správe, údržbe a obnove miestnych komunikácií

3.1 Plnenie cieľov a zámerov programového rozpočtu obce, Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako aj ďalších strategických dokumentov

Zámery a ciele obce v oblasti správy, údržby a obnovy MK v rokoch 2010 – 2012 boli stanovené v PHSR na roky 2007 – 2013 schválenom uznesení ObZ č. 9/2007 8.11.2007 a v programových rozpočtoch obce.

PHSR ako strategický strednodobý dokument určil osem prioritných oblastí potreby rozvoja, ktoré vzišli z auditu zdrojov, dotazníkového prieskumu a následnej SWOT analýzy. Priorita č. 1 a priorita č. 2 sa týkali MK. V rámci priorit boli vymedzené ciele a v rámci cieľov opatrenia, ktoré mali byť napĺňané prostredníctvom určených aktivít. V budúcnosti by bolo vhodné rozdeliť vymedzené ciele na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé podľa stupňa priority realizácie, ako aj existujúcich finančných a časových možností.

Schválené priority, ciele, opatrenia a aktivity obce v oblasti MK sú uvedené v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3

Priorita č. 1	Dobudovanie základnej infraštruktúry obce
Cieľ 1.1	Rekonštrukcia a dobudovanie MK a chodníkov s odvádzaním dažďových vôd a výsadbou zelene
Opatrenie 1.1.1	Rekonštrukcia MK
Aktivita 1.1.1.1	Rekonštrukcia ciest III. triedy
Aktivita 1.1.1.2	Rekonštrukcia MK
Aktivita 1.1.1.3	Kúpeľná promenáda – II. etapa
Opatrenie 1.1.2	Dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov
Aktivita 1.1.2.1	Výstavba chodníkov v obci
Aktivita 1.1.2.2	Rekonštrukcia chodníkov v obci
Cieľ 1.2	Vybudovanie komunikácií a chodníkov v nadväznosti na rekreačnú oblasť Ružiná – stredisko cestovného ruchu Divín
Opatrenie 1.2.1	Novostavba MK v rámci dopravných prepojení a obchvatov
Aktivita 1.2.1.1	Prepojenie prístupovej komunikácie do obce Divín z obce Mýtina s rekreačnou oblasťou Ružiná – stredisko cestovného ruchu Divín
Aktivita 1.2.1.2	Vybudovanie obchvatu odkláňajúceho dopravu z rekreačnej oblasti do chatovej oblasti pri vodnej nádrži Ružiná – chatová oblasť Divínska strana
Opatrenie 1.2.2	Vybudovanie chodníka pre peších, cyklistov a korčuliarov spájajúci obce Divín rekreačná oblasť Ružiná – stredisko cestovného ruchu Divín
Aktivita 1.2.2.1	Kúpeľná promenáda – 1. etapa
Cieľ 1.4	Výstavba a rekonštrukcia verejných priestranstiev, parkov, peších zón, zastávok, verejného rozhlasu a osvetlenia
Opatrenie 1.4.1	Dispozičné riešenia vzhľadom námestia v obci
Aktivita 1.4.1.1	Architektonická úprava námestia
Opatrenie 1.4.2	Úpravy verejných priestranstiev v obci
Aktivita 1.4.2.1	Projekty úpravy verejných priestranstiev, peších zón, parkov a zastávok v obci
Priorita č. 2	Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu
Cieľ 2.3	Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v okolí obce

Opatrenie 2.3.1	Budovanie cyklotrás a turistických chodníkov
Aktivita 2.3.1.1	Projekt cyklotrasy okolo vodnej nádrže Ružiná

Aktivita Rekonštrukcia ciest III. triedy nebola presne pomenovaná, pretože cesty III. triedy sú vo vlastníctve BBSK a spadajú pod správu Banskobystrickej regionálnej správy ciest. Ide o cestu č.III/050103 Mýtna – Šuľa, ktorá prebieha ulicami Hurbanova, Námestie mieru a Jilemnického a cestu č. III/050104 Divín – Ružiná, ktorá prebieha ulicami Hrnčiarska a Partizánska.

Podľa vyjadrenia obce mala táto aktivita smerovať ku kontaktom s BBSK, aby aj cesty v jeho vlastníctve prechádzajúce územím obce boli udržiavané. V rámci prípravy investičných zámerov vlastníka ciest – BBSK – na roky 2013 a 2014 boli obce na jednej z porád starostov vyzvané na spracovanie požiadaviek obcí na opravu a údržbu najviac poškodených úsekov ciest III. triedy. S obcami, ktoré špecifikáciu požiadaviek vypracovali a predložili, prebiehali konzultácie a spresňovanie požiadaviek s vykonaním obhliadky na mieste. Následne boli oprávnené požiadavky obcí zaradené do plánu úprav ciest III. triedy BBSK. V roku 2013 boli v obci Divín vykonané nové úpravy povrchov ciest na uliciach Hurbanova, Námestie mieru a Hrnčiarska. V pláne úprav na rok 2013 resp. 2014 sú zaradené úpravy na uliciach Jilemnického a Partizánskej ako aj úsek cesty medzi obcou Mýtna – Divín, Divín – Tuhár.

Rekonštrukcia MK bola realizovaná formou polozenia nových asfaltových krytov v období rokov 2007 – 2009 na uliciach Lazná, Záhradná, Novohradská, Potočná – 2. časť, SNP, Jilemnického – 2. časť, Fučíkova, Nálepková – 2. časť, B. S. Timravy – 2. časť, Sládkovičova, Športová a kompletným dopravným značením v celej obci. V rokoch 2010 – 2012 bola zrealizovaná revitalizácia centra obce v rámci projektu Námestie. V roku 2011 boli zrealizované terénne úpravy a položené štrkové lôžka v rámci projektu „Kúpeľná promenáda II. etapa“ ako prepojenie obce s rekreačnou oblasťou pri vodnej nádrži Ružiná z vlastných zdrojov. Táto aktivita bola splnená.

V rámci aktivity „Kúpeľná promenáda – II. etapa“ sa mala vykonať úplná obnova asfaltového krytu MK a výstavba chodníka na ulici Švermova a rekonštrukcia chodníka na ulici Hrnčiarska. Tento projekt sa ešte nerealizoval.

Aktivita Výstavba chodníkov v obci bola vykonaná čiastočne – nové chodníky sa vybuodovali len na námestí v rámci projektu Námestie.

Rekonštrukcia chodníkov v kontrolovanom období neprebehla.

Cieľ Rekonštrukcia a dobudovanie MK a chodníkov s odvádzaním dažďových vôd a výsadbou zelene sa teda zrealizoval čiastočne.

Prepojenie prístupovej komunikácie do obce Divín z obce Mýtna s rekreačnou oblasťou Ružiná – stredisko cestovného ruchu Divín sa malo uskutočniť prostredníctvom projektu „Kúpeľná promenáda – 1. etapa“. V roku 2011 boli zrealizované už spomenuté terénne úpravy a položené štrkové lôžka, no zvyšok ešte nebol dokončený.

Vybudovanie obchvatu odkláňajúceho dopravu z rekreačnej oblasti do chatovej oblasti pri vodnej nádrži Ružiná – chatová oblasť Divínska strana realizované nebolo. Podľa vyjadrenia obce išlo o víziu niekoľkých poslancov, no vzhľadom na súčasnú, najmä finančnú situáciu obce, nie je táto aktivita prioritou. Obec by si do budúcnosti mala stanovovať realizovateľné ciele.

Aktivita Kúpeľná promenáda – 1. etapa bola z obsahového hľadiska v PHSR duplicitná, keďže jej zmysel bol vymedzený už v aktivite Prepojenie prístupovej komunikácie do obce Divín z obce Mýtna s rekreačnou oblasťou Ružiná – stredisko cestovného ruchu Divín.

Cieľ Vybudovanie komunikácií a chodníkov v nadväznosti na rekreačnú oblasť Ružiná – stredisko cestovného ruchu Divín je teda zrealizovaný len minimálne s tým, že vybudovanie obchvatu sa v najbližších rokoch nepredpokladá a dokončenie projektov „Kúpeľná promenáda – 1. etapa“ a „KP – II. etapa“ sa predpokladá až na roky 2015 – 2016, keďže v súčasnosti je obec zapojená do viacerých projektov, napr. Rekonštrukcia kaštieľa pod hradom Divín a pod.

Architektonická úprava námestia bola realizovaná v projekte Námestie.

V rámci aktivity Projekty úpravy verejných priestranstiev, peších zón, parkov a zastávok v obci prebehli už spomínaný projekt „Námestie a KP – 1. stavba“, v rokoch 2010 – 2011 bolo vybudované nové verejné osvetlenie, v roku 2013 pribudla nová autobusová zastávka, na námestí bolo postavené nové hygienické zariadenie a v roku 2010 bola zrekonštruovaná pešia zóna pri obvodnom zdravotnom stredisku. V parku počas kontrolovaného obdobia žiadne úpravy vykonané neboli.

Cieľ Výstavba a rekonštrukcia verejných priestranstiev, parkov, peších zón, zastávok, verejného rozhlasu a osvetlenia bol naplnený.

Projekt cyklotrasy okolo vodnej nádrže Ružiná sa neuskutočnil z dôvodu realizácie prioritnejších akcií, hlavne rekonštrukcie MK a ďalších, nesúvisiacich s MK ako napr. oprava ZŠ či Rekonštrukcia kaštieľa. Obec tiež počítala s vybudovaním turistických trás v najbližšom okolí, hlavne so spojnicou hradu Divín a kaštieľa cez Panskú záhradu a tiež s vybudovaním turistického chodníka Tuhárskym krasom, no tieto zámery neboli realizované.

Cieľ Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v okolí obce teda nebol splnený.

Aktivity Rekonštrukcia MK, Kúpeľná promenáda – I. etapa, Kúpeľná promenáda – II. etapa a Architektonická úprava námestia mali byť v súlade s PHSR uskutočnené v rokoch 2008 – 2009. Z vymedzených aktivít sa v danom období zrealizovala jedine rekonštrukcia MK. V budúcnosti by bolo vhodné vypracúvať PHSR s ohľadom na reálne možnosti obce zabezpečovať naraz viacero výdavkovo náročných akcií.

PHSR len orientačne stanovil výšku prostriedkov potrebných na realizáciu jednotlivých opatrení resp. aktivít, pričom sa v ňom uvádza, že výška týchto prostriedkov bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania NFP zo štrukturálnych fondov, možností rozpočtu obce, vstupu investorov a pod. PHSR nebol od svojho schválenia menený ani aktualizovaný.

Predpokladané náklady na rekonštrukciu námestia boli cca 512 142, 00 EUR. Celkové skutočné náklady na projekt boli 905 671,08 EUR, čiže stanovený odhad bol značne podhodnotený.

Na realizáciu plánov PHSR mal byť vytvorený výbor pre PHSR zložený zo starostu a poslancov ObZ, ktorý mal aspoň dva krát do roka posúdiť správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov. Obec nevypracovala ani jednu správu o realizácii PHSR a nevytvorila výbor pre PHSR. V budúcnosti by bolo potrebné jednak monitorovať realizáciu PHSR prostredníctvom správ o jeho realizácii, jednak personálne zabezpečiť jeho realizáciu.

V PHSR bolo stanovené, že obec má raz za 1 – 3 roky vypracúvať aj akčný plán, ako formu transformácie prioritných oblastí stratégie do konkrétnych praktických krokov. Akčné plány vypracúvané neboli.

Obec mala vypracované programové rozpočty na roky 2010, 2011 aj 2012. Všetky boli rozdelené na desať programov. Program č. 4 Komunikácie nebol rozdelený na podprogramy.

Zámer, cieľ a merateľný ukazovateľ programu Komunikácie boli vo všetkých troch programových rozpočtoch totožné. Ako zámer boli stanovené bezpečné a upravené cesty a chodníky v obci a ako cieľ zabezpečenie celoročnej údržby komunikácií v obci a sprejazdnenie ciest v zimnej sezóne. Zámer vyjadroval očakávaný pozitívny dopad dlhodobého plnenia cieľa. Cieľ bol konkrétny, realizovateľný a časovo ohraničený, teda bol správne naformulovaný. Merateľným ukazovateľom výstupu bola celková udržiavaná dĺžka spevnených a nespevnených komunikácií v obci v km, ktorá bola v celom sledovanom období určená na 15 km. Keďže tento merateľný ukazovateľ bol zameraný výlučne kvantitatívne, obec by mala zvážiť stanovenie aj iných, kvalitatívne orientovaných merateľných ukazovateľov, napr. zníženie počtu sťažností obyvateľov v roku, zníženie počtu dopravných nehôd spôsobených stavom vozovky či zníženie počtu takých situácií, kedy dôjde k upchatiu vpustí a pod.

Programový rozpočet vo všetkých troch kontrolovaných rokoch obsahoval iba údaje o celkovom objeme prostriedkov schválených, upravených a čerpaných za daný program. Chýbali teda údaje o plánovaných konkrétnych akciách, ktoré mali byť a boli z rozpočtu v rámci programu Komunikácie financované.

V komentároch k programovým rozpočtom v rámci monitorovacích správ a hodnotiacich správ bolo len uvedené, na čo konkrétne boli prostriedky vynaložené a zdôvodnenie tohto použitia, príp. zdôvodnenie potreby ich navýšenia. Monitorovacie aj hodnotiace správy boli teda vypracované skôr formálne v nadväznosti na formálne zostavený programový rozpočet.

Hodnotiace kritériá pre plnenie cieľov neboli stanovené ani v PHSR, ani v programových rozpočtoch.

Plán údržby ani Plán opráv obec nemala vypracované. Vypracovanie týchto plánov by napomohlo pri stanovovaní cieľov a ich priorit v PHSR, ako aj ďalších cieľov a merateľných ukazovateľov programového rozpočtu.

V prípade projektu Námestie boli merateľné ukazovatele stanovené v zmluve o poskytnutí NFP z 1.6.2010. Boli nimi dĺžka technicky zhodnotenej infraštruktúry MK, hodnota projektu zameraného na debarierizáciu (vybudované chodníky aj námestie mali na niektorých miestach znížené vstupové cesty, čím umožňujú prístup aj telesne postihnutým), počet aktivít regenerácie sídiel realizovaných v rámci projektu, počet regenerovaných sídiel, počet regenerovaných sídiel so zameraním na debarierizáciu a počet obyvateľov žijúcich v konkurencieschopnejšom prostredí prostredníctvom intervencií regenerácie. Merateľné ukazovatele boli stanovené výlučne kvantitatívne, pričom ani jeden z nich nedokázal odzrkadliť konkrétny prínos projektu vo vzťahu k obyvateľom obce.

Cieľom projektu Vstup do pamiatkovej zóny obce Divín bola revitalizácia verejného priestranstva pod hradom, kaplnkou sv. Anny a kalváriou, vytvorenie parkovacích miest, chodníka, plochy zelene, osadenie informačnej tabule, lavičiek, smetných košov a osadenie vstupnej brány na začiatok komunikácie vedúcej do pamiatkovej zóny. Obec v súlade so zmluvou o poskytnutí podpory vypracovala po skončení realizácie projektu jeho vyhodnotenie, v ktorom uviedla niekoľko prínosov projektu – revitalizácia dovtedy neupraveného verejného priestranstva, sprehľadnenie dopravnej situácie v obci, zlepšenie vzťahu miestnych obyvateľov k životnému prostrediu a zvýšenie atraktívnosti obce a povedomia jej obyvateľov a ich vzťahu k nej.

Ani pri jednom z týchto projektov nebolo vyhodnotenie ich prínosov vykonané na základe odozvy od občanov, čiže išlo o čisto individuálne a formálne vyžadované zhodnotenia.

3.2 Merateľnosť stanovených cieľov a zámerov obce

Základné údaje o cestnej sieti v obci boli prezentované v štatistickom dokumente „Ročný výkaz o miestnych komunikáciách“. Hodnovernosť týchto údajov nebolo možné overiť, pretože obec nemala spracovanú zákonom požadovanú technickú evidenciu o MK. Vzhľadom na výsledky činností obce v oblasti MK možno konštatovať, že absencia technickej evidencie nemala negatívny vplyv na vykonávané aktivity.

Merateľnosť dopadov činností obce v oblasti MK bola posudzovaná kontrolou všetkých dokladov súvisiacich s MK. Údajová základňa preukazujúca vykonávanie činností bola dostatočná, určité rezervy boli zistené v účtovných dokladoch, kedy nie vždy bolo jasné čo a kde sa robilo, takisto absentovali údaje o dĺžke resp. ploche opravených komunikácií.

Obec v kontrolovanom období evidovala jednu sťažnosť – petícia obyvateľov ulice Lázna proti zámeru obce vybudovať chodník popred rodinné domy ako súčasť projektu Námestie. Sťažnosť bola obcou vyhodnotená ako opodstatnená, namiesto chodníka bol vybudovaný súvislý pás zelene a záchytný rigol na dažďovú vodu pozdĺž celej komunikácie, čo potvrdila aj kontrola na mieste. Stanovením merateľného ukazovateľa „spokojnosť občanov“, mohla obec, napr. použitím evidencie sťažností, tento ukazovateľ vyhodnotiť.

Postupy činností obce boli zadokumentované v stavebných denníkoch, súčasťou ktorých boli zápisy z kontrolných dní. Po ukončení prác boli vypracované preberacie protokoly, ktoré v prípade projektu Námestie boli doplnené atestami, certifikátmi výrobkov, revíznymi správami a realizovanými skúškami.

Zo zápisníc zo zasadnutí ObZ bolo zrejmé, že poslanci boli informovaní o priebehu prác, zmenách v technickom riešení projektu, na zasadnutiach sa riešili otázky týkajúce sa ciest poškodených ťažbou dreva.

Obec nemala vydané všeobecne záväzné nariadenie upravujúce vyžívanie MK.

3.3 Spokojnosť obyvateľov so správou, údržbou a obnovou miestnych komunikácií

Spokojnosť obyvateľov s činnosťou obce v oblasti MK bola zisťovaná prostredníctvom dotazníka umiestneného na webovej stránke obce. Dotazník vyplnilo 26 respondentov, čo s ohľadom na počet obyvateľov 2 061 k 31.12.2012 predstavuje iba 1,26 %-nú účasť.

Ciele a zámery obce v oblasti MK poznalo len 35 % opýtaných, čo bolo pravdepodobne spôsobené aj tým, že obec na svojej stránke nemala zverejnený programový rozpočet ani PHSR.

K spokojnosti s bezpečnosťou detí a chodcov na MK ako aj k bezpečnosti a plynulosti premávky na MK zaujali respondenti skôr neutrálny postoj. To platilo aj v prípade spokojnosti s prístupom obce k riešeniu požiadaviek jej obyvateľov.

Naproti tomu väčšina opýtaných bola skôr spokojná s technickým stavom MK v obci.

Výrazná nespokojnosť obyvateľov sa prejavila ohľadom podpory rozvoja cyklistickej dopravy v obci. Obyvatelia by privítali vznik kvalitných cyklotrás, predovšetkým tej plánovanej na Ružinú.

Dotazník sa tiež pýtal na spokojnosť obyvateľov s letnou a zimnou údržbou MK a s ich opravami. Väčšina obyvateľov považovala letnú údržbu za dostatočnú, no čo sa týkalo jej včasnosti a pravidelnosti, väčšina odpovedí bola neutrálna. V prípade zimnej údržby bola nespokojnosť vyjadrená ohľadom jej dostatočnosti, včasnosti aj pravidelnosti. Takisto v oblasti opráv respondenti vyjadrili väčšinovú nespokojnosť.

V rámci dotazníka mali respondenti možnosť uviesť ich konkrétne odporúčania na zlepšenie stavu MK v obci. Najviac návrhov smerovalo k oprave cesty Divín – Mýtna, k vybudovaniu chodníka k Ružinej, k zníženiu rýchlosti v obci na 30 – 40 km/h, či k potrebe umiestnenia viacerých spomaľovačov na MK.

Zhrnutie

Účelom kontroly bolo zistiť a zhodnotiť stav dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri využívaní verejných prostriedkov v oblasti správy, údržby a obnovy miestnych komunikácií. Pri kontrole bola analyzovaná úroveň dosahovania cieľov stanovených v PHSR ako strategickom dokumente napredovania obce – účinnosť, využitie tzv. dobrej praxe v oblasti MK – efektívnosť, so súčasným zameraním sa na hospodárnosť procesov.

Pri kontrole boli použité nasledujúce metódy zberu údajov: preskúmanie dokladov a dokumentov (zápisnice zo zasadnutí ObZ, zmluvy a ich dodatky, účtovné doklady a pod.), rozhovory so zamestnancami obce, dotazníky a priame pozorovanie (vrátane kontroly na mieste). Zozbierané údaje boli zhodnotené na základe časového kritéria, úrovne dosahovania stanovených cieľov a zámerov a spokojnosti občanov so službami poskytovanými v súvislosti s MK.

Obec pri realizácii zámerov v oblasti MK úspešne využila možnosti financovania aktivít z prostriedkov EÚ. Pri zabezpečovaní prác a služieb obec používala postupy verejného obstarávania v zmysle platných predpisov čo preukázateľne prispelo k hospodárnemu využitiu disponibilných finančných prostriedkov. Obec sledovala výdavky na MK len v členení podľa funkčnej klasifikácie, údajová základňa pre porovnávanie výhodnosti zabezpečovania služieb v oblasti MK vo vlastnej réžii s ich realizáciou dodávateľským spôsobom tak nebola dostatočná.

Aktivity vykonávané obcou boli v súlade s cieľmi, ktoré si obec stanovila v PHSR a programovom rozpočte a boli v súlade s Dopravnou politikou SR do roku 2015. Aktivity mali s cieľmi logickú súvislosť. Zrekonštruované námestie, obnovené cesty a odstavné plochy boli výsledkom vlastnej činnosti obce. Obec hodnotila a monitorovala dopady svojich činností v oblasti MK prostredníctvom monitorovacích správ a hodnotiacich správ. Obec pri údržbe a obnove MK čiastočne aplikovala postupy dobrej praxe, obec zaznamenala jednu sťažnosť týkajúcu sa zámeru vybudovať chodník pred radom rodinných domov, ktorá bola vyriešená k spokojnosti občanov.

Obec nemala spracovanú zákonom vyžadovanú technickú evidenciu o MK, čo však nemalo negatívny vplyv na výsledky aktivít obce v oblasti MK.

NKÚ SR odporúča:

- do rozpočtového procesu väčšou mierou zapájať členov komisií ObZ, ekonomických pracovníkov ObÚ, príp. ostatných poslancov,
- zapracovať do budúcich ZOD povinnosť dodávateľa postupovať pri opravách a projekcii MK podľa STN 73 6110,
- zaradiť kontrolu MK do plánov kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky,

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

- pri plánovaní zámerov a cieľov stanovovať viaceré merateľné ukazovatele vyjadrujúce napr. aj dosiahnutie prínosu pre obec a jej obyvateľov.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 22.11.2013

Mgr. Zora Krnová
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Peter Krajniak
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 03.12.2013

Ján Koza
starosta obce